የሚታደስበት ጊዜ አለ። በእግዚአብሔር ቤት ግን ብቻ የምታደርገው በቅንነትና የምትፈጸም የመታዘዝ አገልግሎት ናት እንጂ ለመቀትና መጨጎመጥ አይደለም። ይልቁንም ደግሞ በእግዚአብሔር ቤት የሚያገለግሉ ካህናት መታዘዛቸውን ቸል ብለው በስውቀታቸው ተመሥርተው ሥርዓት ቢፋን ሊያቃልሉበት እግዚአብሔር ብድራታቸውን እንደሚመልስ ቅዱሳት መጻሕፍት ያስረዳሉ።

ለሊብትም ሙሴ አሮን ናዳብና አብዩድ መሥዋዕት እግዚአብሔርን ለመሠዋት የሚያስፈልገውን ፍሕም አፍመው ማቅረብን ቸል ባሉ ጊዜ በእሳት ተበልተው ሞተዋል። «የአሮንም ልጆች ናዳብና አብዩድ በየራሳቸው ጥናውን ወስደው እሳት አደረጉበት፤ በላዩም ዕጣን አኖሩበት፤ በእግዚአብሔርም ፊት እርሱ ያላዘዛቸውን ሌላ እሳት አቀረቡ። እሳትም ከእግዚአብሔር ፊት ወጥቶ በላቸው፤ በእግዚአብሔርም ፊት ሞቱ።» ዘሌ.10፥1-2።

እግዚአብሔር ናዳብንና አብዩድን የቀጣቸው እርሱ ያመጡት እሳት ዕጣን ማቅረብ ስለማይችል፣ ወይም ገንዘቡት የእግዚአብሔር ካህናት ጭብሮች የተገኘ ሆኖ አይደለም። ትእዛዙን ስላፈለሰው ብቻ ነው፤ እግዚአብሔር በቀረበው ይቀደሳልና። ቸል የሚሉትን ደግሞ ቸል ይላቸዋልና። ስለ ሞቱት ወንድሞቻቸው እንዳያለቅሱ ታዘዙ፤ እነርሱም የእግዚአብሔርን ቅባት ተቀብለዋልና፤ ስለዚህ እንደ ሙሴ ትእዛዝ ሳይፈጽሙና ወንድሞቻቸውን ሳይቀብሩ ቀርተዋል። ዘሌ.10፥6-7። «ስለዚህ ካህናቱ ለቤተ መቅደስ ሥርዓት ፈጽመው መታዘዝ ይገባቸዋል። ከተሰጧቸው ትእዛዛት መካከል ጥቂቶቹን ለመመልከት ያህል፦

* የወይን ጠጅና የሚያሰክር መጠጥ ጠጥቶ አለመግባት /ዘሌ.10፥9/
* ወደ መገናኛው ድንኳን ከመግባት በፊት እጅና እግርን

መታጠብ /ዘጸ.40፥32፤ ዘጸ.30፥17-21/፤
* ንዋያተ ቅድሳትን በድንኳኑ ውስጥ በሚገባቸው ቦታ ማስቀመጥ /ዘጸ.40፥17-29/፤
* አዳዲስ ንዋያትን በተቀደሰው ዘይትና በሌሎች ማክበር /ዘጸ.40፥9-11/፤
* የክብሩ አልባሳትን /ልብሰ ተክህኖ/ በመልበስ ማገልገል /ዘሌ.8፥6-9/፤

ይህን የመሰሉትን መጠበቅና እንደ ሥርዓቱ መሥዋዕትን ማቅረብ ይጠበቅባቸዋል።

3.3.3. የብሉይ ኪዳን ካህናት አገልግሎት ምንድን ነው?

«እንደገና በእሥራኤል ልጆች ላይ ቁጣ እንዳይመጣባቸው እናንተ መቅደሱንና መሠዊያውን ጠብቁ። እኔም እነሆ ሌዋውያን ወንድሞቻችሁን ከእሥራኤል ልጆች «መካከል ወስጃለሁ» የመገናኛውን ድንኳን አገልግሎት ያደርጉ ዘንድ ለእግዚአብሔር የተሰጡ ለእናንተ ስጦታ ናቸው።» ዘኁ.18፥5-6 እንዲል ካህናቱ የመጀመሪያው አገልግሎታቸው ይህን ቤተ መቅደስ የሚፈጸመውን አገልግሎት መመልከት ነው። አገልግሎቱም በየዕለቱ፣ በየሳምንቱና፣ በየወሩ የሚፈጸም እንደ ነበር ቅዱሳት መጻሕፍት ያስረዳሉ።

በየዕለቱ የሚፈጸሙት ሦስት ናቸው። የቅድስቱን መብራት በቀዋሚነት ሌሊት አብርቶ በቀዋሚነት ለተ መብራት ማኖሩት፤ ይኸውም እግዚአብሔር በባርያን ላይ የሚመላስ አምላክ መሆኑን ለማመልከት ነው። ዘጸ.25፥31-40። ሁለተኛው በየዕለቱ በተፈቀደው ቦታ ፍሕም አፍሞ የዕጣን መሥዋዕት ማቅረብ ሲሆን /ዘሌ.16፥12-13/ ሦስተኛው ደግሞ በየዕለቱ የሚቀርቡ ሁለት ጠቦቶችን አንዱን ሚቱ ሁለተኛውን ደግሞ ማቅረብ ነበር። ዘጸ.29፥38።

በየሳምንቱ የሚፈጸመው አገልግሎት ደግሞ አሥራ ሁለት ኅብስቶችን ንጹሕ ለዘላለም በሰንበት ተርታ አድርጎ በእግዚአብሔር ፊት በገበታው ላይ ማስቀመጥ ነበር። ይህ በየሰንበቱ ሥርዓት ሆኖ ተደንግጓል። ዘጸ.25፥23-30፤ ዘሌ.24፥5-9።

- የዓመቱንና የመጨረሻው የቤተ መቅደስ አገልግሎት ደግሞ በዓመት አንድ ጊዜ የሚፈጸም ሲሆን ይኸውም የሥርየት ኃጢአት መሥዋዕትን ማቅረብ ነው። የሚፈጸምበትም ቀን የማስተሥርያ ቀን ሊባል ሥርዓቱም ልዩ ያለ ነው። ሊቀ ካህናቱ የሚፈጸመው ከመግባቱ በፊት የመጀመሪያ ልብሱን አውልቆ ሌላ ልብስ በመልበስ የሚፈጸመውና ኃጢአትንና በደልንም የሚያስተሥርይ ቁርባ ወደ ምድረ በዳ የሚለቀቅበት ሥርዓት ነው። ዘሌ.16፥23፤ ዘጸ.30፥10። መሥዋዕቱ የሚቀርብበት ቦታም በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ ነበር።

ለ/ ሕግን ለሕዝቡ ማስተማር፦

ከመጀመሪያው ሰው ከሙሴ ጀምሮ እግዚአብሔር ያዘዘውን ለሕዝቡ መናገር ይጠበቅባቸዋል። ሙሴ ከእግዚአብሔር የተቀበለውን ትእዛዝ ሁሉ እንዲፈጸሙ ሕዝቡም እንዲጠብቁ ይነግራቸው ነበር። የሚበሉትንና እንዳይ የሚበሉትን፤ በዓል የሚያደርጉበትን ቀንና ወደ መገናኛው ድንኳን ሲገቡ ምን ማድረግ እንዳለባቸው ይነግራቸው ያስተምራቸው ነበር። ዘሌ.14፥1፤ 27፥26። ከዚህም በኋላ ያሉ ካህናት ይህን አገልግሎት ይፈጽሙ ነበር። 2ዜና.15፥1-3።

አገልግሎቱን ቸል የሚሉትን ካህናት ደግሞ እግዚአብሔር ይወቅሳቸው ይቀጣቸውም ነበር። «ከብዙም ቀን በኋላ የእግዚአብሔር ቃል ወደ እኔ እንዲህ ሲል መጣ፦ የሰው ልጅ ሆይ፥ ለኢሥራኤል ቤት ጠባቂ አድርጌሃለሁ፤ ስለዚህ የአፌን ቃል ስማ፤ ከእኔም ዘንድ አስጠንቅቃቸው።» እኔ ኃጢአተኛውን፦ በእርግጥ ትሞታለህ ባልሁት ጊዜ፥ አንተም ሳታስጠነቅቀው ነፍሱም እንድትድን ከክፉ

መንገዱ ይመለስ ዘንድ ሕግኢአተኛው አስጠንቅቀው ባትነግረው፥ ኃጢአተኛ በኃጢአቱ ይሞታል ደሙን ግን ከእጅህ እፈልገዋለሁ። ይላልና። ሕዝ.3፥18።

ሐ/ በኡሪምና በቱሚም /በሰሌዳ/ ፈቃደ እግዚአብሔርን መጠየቅ፦

ኡሪምና ቱሚም ከድንጋይ የሚቀረጹና በአንደኛው የአሥራ ሁለቱ ነገደ እሥራኤል በሌላው ላይ ደግሞ የቀሩት የአሥራ ሁለቱ ነገደ እሥራኤል ስም የተጻፈበት የመታሰቢያ ንዋያት ሲሆኑ አገልግሎት የሚፈጸምባቸው ፈቃደ እግዚአብሔርን ለመጠየቅ ሊፈልግ ሊቀ ካህናት የሚያደርገው ነገን በሚያብበው ኤፉድ /ቀሚስ/ ላይ ባሉት የደረት ኪሶች በመክተት ነበር። ዘጸ.28፥30፤ ዘዳ.33፥8። በዚህ ሥርዓት መሠረት ኢያሱ በሙሴ እንዲተካ በዚሁ ሥርዓት እግዚአብሔር ተጠይቋል። ዘኍ.27፥18-23። ዳዊትም ፈቃደ እግዚአብሔርን እየጠየቀ መልስ ከእግዚአብሔር ያገኝ እንደ ነበር ተጽፏል። 1ሳሙ.23፥6-12።

መ/ በበጎነት እግዚአብሔርን ማመስገን፦

ማገልገት እግዚአብሔር አሁን እኛ እንደ ባለው በሃሌታዊ ዜማ ባይሆንም እንኳ የተጀመረው ተንት ነው። እስራኤል ከግብፅ እንደ ወጡ ሊያመሰግኑ እንዳመሰገኑታችንና። ዘጸ.15፥1። ታቦተ ጽዮን ከምርኮ ከተመለሰች በኋላ የበለጠ ተጠናክሮ የሚሰጥ አገልግሎት እንደ ነበር ቅዱሳ መጻሕፍ ያስረዳሉ። ይልቁንም ቅዱስ ዳዊት ብዙዎች ካህናትን ለተለያየ አገልግሎት መድቦ አገልግሎቱን ያስፈጽም ነበር። በዚህም መሠረት መለከት እየነፉ፥ በመሰንቆ፥ በበገናና በጸናጽል ይዘምሩ ነበር። 1ዜና.15፥6 ለሌዋውያኑም አገልግሎት ቅዱስ ዳዊት ስምችን መድቦ እንደ ነበር ተጽፏል። 1ዜና.15፥37 አገልግ

[illegible] 29፥25–30።

[illegible] 1፥2።

3.3.4. [illegible]

[illegible]

[illegible] 30፥30 [illegible] 30፥22–25። [illegible]

[illegible] 30፥31–32 [illegible]

[illegible]

[illegible] 8፥6–9። [illegible] 8፥13።

[illegible] 8፥10–13።

[illegible]

[illegible] 8፥14–29።

[illegible] 8፥30።

[illegible] 8፥31።

[illegible] 8፥33–36። [illegible] 29፥1–37 [illegible]

3.3.5. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 15፥6። [illegible] 29፥28–29።

[illegible] 29፥25–30፤ [illegible] 10፥1–[illegible]

[illegible] 10፥1፤ [illegible] 9፥1–24።

[illegible]

የመጀመሪያዎቹ ካህናት አሮንና ልጆቹ ናዳብ፣ አብዩድ፣ አልዓዛርና ኢታምር ነበሩ። እነዚህን አምስቱን የሰራ እግዚአብሔር ነው፤ የሾመ ደግሞ ሙሴ ነው። ሥርዓተ ሢመቱን በንመለከት ለአሮን የተሰጠ ነገር እንዲሁ እንመለከታለን:: ይኸውም አሮን ሊቀ ካህናት የሆነበት [illegible] ቅድሳት [illegible] ቤት ሲሆን ልጆቹ ግን [illegible] [illegible] ነው::

[illegible] [illegible] የተሠዋውን በግ ደም የቀኝ ጆሮዎቻቸውን ጫፍና፣ የቀኝ እጆቻቸውንና የቀኝ እግሮቻቸውን ሲያስነካ ለአሮን መጀመሪያ መደረጉን ይገልጻል። ስለ ልጆቹ ግን አሮንንና ልጆቹን ይባል እንጂ ግን ከማን እንደ ቀደመ አልተገለጸም:: የአሮንን ልዩ መሆን ያሳያል:: ይህም የክህነት ሁሉ መጀመሪያ ነበርና:: ከዚ[illegible] በላይ አሮን የአገልግሎት ሁሉ [illegible] ነበር፤ ይኸውም ከእግዚአብሔር ልዩ ሀብት አስገኝቶለታልና የመጀመሪያው ሊቀ ካህን እንዲሆን አድርጎታል:: ዘሌ.8፥1-36፤ ዘሌ.21፥10 ፤ ዘኍ.35፥25::

አገልግሎቱን ከጀመረም በኋላ በዓመት አንድ ጊዜ በቅድስተ ቅዱሳን ውስጥ የሚቀርበውን የሥርየት መሥዋዕት ያቀርብ የነበረው አሮን እንደነበር ተገልጿል:: ዘሌ.16፥1-34። በሚፈጸመው አገልግሎት ሁሉ ልጆቹ ንብተው ይሰሩ ነበር እንጂ መሥዋዕቱን በቀዳሚነት ያቀረበው አሮን ነበር:: እግዚአብሔርም «መልእክ አሮንን እንዲህ አለው»... እያተባለ በተደጋጋሚ መጻፉም አሮን ከሌሎቹ ካህናት እንደ ተመረጠ ያስረዳናል:: ዘሌ. 11፥1፤ ዘሌ.13፥1።

ከዚሁ በኋላ ግን የሊቀ ካህናቱን ዘር አሮን በመጣ ቁጥር የካህናቱም ቁጥር እየበዛ መጣ:: ከዳዊት ዘመን የተነሣ አገልግሎቱን ተካፍለው እንዲፈጽሙ ተደረገ:: «በመጨረሻዎቹም በዳዊት ቃል [illegible] ዓመት ከዚያ በላይ [illegible] የሌዊ ልጆች ተቈጠሩ:: ሥራቸውም የእግዚአብሔርን ቤት በአደባባዩና በጓዳው ውስጥ ለማገልገል፣ ቅዱሳንም ሁሉ ለማንጻት፣ የእግዚ

አብሔርንም ቤት አገልግሎት ለመሥራት ከአሮን ልጆች እጅ በታች ነበረ።» 1ዜና.23፥27-28 እንዲል አገልግሎቱን ሊቀ ካህናት ሆኖ ይቀጥሉበት እንጂ ካህናቱ ግን ለአሮን ብቻ እንደ ተሰጠ እንመለከታለን::

ይሁንም የአሮን ልጆች ናዳብ አብዩድ በእሳት ተበልተው ዘር ሳይተኩ ስለ ሞቱ ካህናቱ በአልዓዛርና በኢታምር በኩል ቀርቷል:: «ሳዶቅም ከአልዓዛር ልጆች ከሰዶቅ ጋር፣ ከኢታምርም ልጆች ከአቢሜሌክ ጋር ሆኖ እንደ አገልግሎታቸው ሥርዓት ከፍሎ መደባቸው:: የአልዓዛርም ልጆች አለቆች በአለቃ ተገኙ፣ እንዲህም ተመደቡ፤ ከአልዓዛር ልጆች እንደ አባቶቻቸው ቤቶች አሥራ ስድስት፤ ከኢታምርም ልጆች እንደ አባቶቻቸው ቤቶች ስምንት አለቆች ነበሩ። ከአልዓዛርና ከኢታምርም ልጆች መቅደሱ የመቅደሱና የእግዚአብሔር አለቆች ነበሩና እነዚህና እነዚያ እንዲሁ በዕጣ ተመደቡ:: ከሌዋውያንም ወገን የነበረው የናትናኤል ልጅ ጸሐፊው ሸማያ በንጉሡና በአለቆቹ በካህኑም በሳዶቅ በአብያታርም ልጅ በአቢሜሌክ ፊት፣ በካህናቱና በሌዋውያን አባቶች ቤቶች አለቆች ፊት ጻፋቸው፤ አንዱንም የአባት ቤት ለአልዓዛር፣ አንዱንም ለኢታምር ዕጣ።» 1ዜና.24፥1-6 እንዲል ካህናቱ የአሮን ልጆች ለሆኑት ለሁለቱ ቤት እንደ ሆነ እንመለከታለን።

በዚሁ መሠረት ቅዱስ ዳዊት የቤተ መቅደሱን አገልግሎት፣ ቀሳውስቱንና የሌዋውያንም አስተዳደር ሁሉ ልዩ ሥርዓት እንዲኖረው መሠረተ ያስፈጸመ፤ ለያንዳንዱም ነገር በሥርዓትና በመልክም ሊመራር እንዲተዳደር አድርጓል:: ከዚህ እንደተጠቀሰው ለቤተ መቅደሱ መሥዋዕት ቤቱ አሮንን ሲደርስ ሃያ አራቱ አገልጋዮች ከያሉበት በኋላ አገልግሎታቸውንም በተራ እንዲፈጽሙ ዕጣ አጣጣ ሏቸዋል:: 1ዜና.24፥7-9። ከዚሁ በኋላ በሁሉ ቤት ካሉ አለቆች

ጭር ሊቀ ካህናት እንደ ነበሩቸው ተረጋግጧል:: «ከካህናቱም ወገን የሆነ ዮዳሄ ካህን አለርያስ...» እንዲል 2ዜና.31፥10። በ2ዜና.12፥11 ላይና በ2ኛ ነገ.22፥4 ላይ በስመ ሊቀ ካህናት ተብሎ ተጠርቷል።

ከዚሁ አንጻር ጴጥሮስና ስሙ አርሱ የመጣው ወደ ሰላ መምጣቱ በእግዚአብሔር የተለየው ግን ቀድሞ ከአሮን ጀምሮ መምጣቱ መጥፋቱ እንደሚገባን፤ ይኸውም ቅድስተ ቅዱሳንን ከተለዩ የተለዩት ብቻ እንደመረጠው ከካህናትም ሊቀ ካህናት መምረጡ እንዳች ምሥጢር እንዳለው ያመለክተናል:: ዘኊ.13፥22፤ ሐዋ.1፥1፤ ዘሌ.3፥1 ተመልከት::

3.3.6. የሊቀ ካህናቱ ልዩ አገልግሎት ምን ነበር?

እግዚአብሔር ሙሴን በተራራው የሚያሳየውን የመገናኛውን ድንኳን በምሳሌ እንዲሠራ አድርጉ እንዲሠራ ለሙሴ አዝዞታል፤ «በተራራ ላይ እንደተያየህ ምሳሌ እንድትሠራ ተጠንቀቅ» ዘጸ.25፥40 በማለትም አስጠንቅቆታል:: ሙሴም በታዘዘው መሠረት ተከናወነ:: የተለዩት የተመረጡት አሮን ሥርዓታል፤ ከዚህም ደግሞ ከተለዩ የተለዩት ቅድስተ ቅዱሳን አሮን አለዚያ [illegible]:: በውስጧም የሚቀመጡት እጅግ የከበሩ ንዋያት ነበሩ፤ ጽላቱና ማኅደሩም ያሉባት የበተሉዳትና የአሮን በትር፤... የመሳሰሉት ነበሩ ይገኙበታል:: ወደ እርሷም የሚገባ በዓመት አንድ ጊዜ መሥዋዕት ሁሉ ቅዱሳ ቅዱሳን ይሆናል:: ዘሌ.10፥12፣17::

ስለዚህ ወደዚች ከተለዩ ወደ ተለዩች ስፍራ በመቅደሱ መግባት የተከለከለ ነበር፤ «በእግዚአብሔር ፊት የቀረበና የሞቱ ሁለቱ የአሮን ልጆች ከሞቱ በኋላ እግዚአብሔር ሙሴን ተናገረው፤ እግዚአብሔርም ሙሴን አለው፦ ኢሊ በሥርየቱ መክደኛ ላይ በደመና ውስጥ እታያለሁና እንዳይሞት በመጋረጃው ውስጥ በታቦቱ ላይ ወዳለው ወደ ሥርየቱ መክደኛ ወደ ተቀደሰው ሥፍራ

ሁልጊዜ እንዳይገባ ለወንድምህ ለአሮን ንገረው::» ዘሌ.16፥1-2 እንዲል:: ስለዚህ ወደዚህ የሚያስገባ የእግዚአብሔር መንገድ በዓመት አንድ ጊዜ ስለ ራሱ፣ ስለ ካህናትና ስለ ሕዝቡ ኃጢአት የስርየት መሥዋዕት ለማቅረብ የሚገባው ለሙሴ ከሆሙ ከተለዩት ከካህናትም የተለየ መሆን ነበረበት፣ በጊዜው ይህን የሚያደርገው አሮን ነበር:: ከዚሁ በኋላም በልጅ ልጅ እየተተካ እንዲደርስ ታዝዟል:: ዘሌ. 16፥32።

ይህን መሥዋዕት በሚያቀርብበትም ወቅት ሌብሱ ተከላቸውን አውልቆ በትንትና በመቅደሱ ውስጥ ንበውን ያቀርብ ነበር:: ስለዚህ ዋናውና የመጀመሪያው የሊቀ ካህናቱ ሥራ በዓመት አንድ ጊዜ የሚቀርበውን የሥርየት ኃጢአት መሥዋዕት ስለ ራሱም፣ ስለ ካህናቱም፣ ስለ ሕዝቡም ማቅረብ ነበር:: ዘሌ. 16፥23-34።

ከዚህም ጊዜ በኋላ ግን በሊቀመንበሩ መብቱት የሀገሪቱ አገልግሎቱ በዛ፤ ነበር፤ ሕዝቡም ለእግዚአብሔር ቤት የሚያመጡት ስጦታ ብዙ ስለ ነበር ቤተ መቅደሱ ሁሉ ተመርቶ ነበር:: ከዚሁ የተነሣ ከዳዊት ዘመን ጀምሮ ለሁሉም የሥራ መደብ ተከፋፍሎቸው ተራ ንብተው ያገለግሉ ነበር:: በዚህ መሠረት ሊቀ ካህናቱ ቤተ መቅደሱን ማስተዳደርና በየክፍሉ የተመደቡ ካህናትን መቆጣጠር እንዲሁም በሸንጎዎች ላይ ሊቀ መንበር በመሆን ሕዝቡንና እግዚአብሔርን ያገለግል ነበር:: 2ዜና.12፥7፤ 1ኛ ሳሙ.3፥11-14፤ 2ኛ ነገ.22፥4፤ 2ዜና 31፥10-14፤ ማቴ.26፥56-65::

3.4. [illegible]

ኢትዮጵያ መጽሐፎችን ሊያስተ ከርሰቶስ በተቀደሰ ፍቅር ሰው ፍቅር አምላክ ነው:: የሀገሪቱ ብሎ፤ በመጻሕፍትም የሚመሰገን፣ ፍጥረትን ሁሉ በፍፁም የሚወድ ፍቅር አምላክ ነው::

ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የአብ የባሕርይ ልጅ፣ የቅድስት ድንግል ንጽሕት ማርያም የበኩር ልጅ፣ ብኩርና ንጉሥ የሆነ፣ በተዋሕዶ የከበረ አንድ አካል አንድ ባሕርይ ነው።

ሰው እንደ መሆኑም ከኃጢአት በቀር የሰውን ሥራ ሁሉ መርጿል። ከዚህም የተነሣ ፍጹም ካህን ሆኖ ፍጹም አገልግሎትን ሰጥቷል። ከሰብእ የሰው ልጆች ከተቀበሉት ክህነት ጋር የሚነጻጸር አይደለም፤ ፍጹም የተለየ ነውና። ይህንንም እንደሚከተለው እናያለን።

3.4.1. የጌታችንን ክህነት ልዩ የሚያደርገው ምንድን ነው?

ሀ/ የባሕርይው ስለሆነ፦ ጌታችንና መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሁሉንም ነገር ያደረገው በሥልጣኑ ነው። መታሰሩ [illegible] ነው፣ ድውያንን የፈወሰው፣ ያስተማረው፣ የሞተው፣ የተነሣው፣ ... በሥልጣኑ እንደሆነ ቀደም ብለን ገልጠነዋል። የጌታችን የክህነት አገልግሎት ቀናው ራሱን መሥዋዕት አድርጎ ማቅረብ ነው። ጌታችን ራሱን መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ በኋላ በመስቀል ላይ የፈጸመልንን አገልግሎት ነው። ደኅንነታችን ሥጋውን ቆርሶ ደሙን አፍስሶ ነፍሱን ከሥጋ ነፍሱን የመቀደስና የማንጻት ሞትንና የሞችን [illegible] ሊያጠፋልን በሞቱ ድል መንሣት ነው።

ይህ የጌታችን ሞት ነው ክርስቶስ ለእኛ የተደረገልን የክህነት አገልግሎት። ሞቱ ደግሞ በሥልጣኑ እንደሆነ በምሳሌ አንድ ላይ ተብራርቷል። በሥልጣኑ ፈጸመው ማለት ደግሞ ክህነቱ የባሕርይው መሆኑን ለመግለጽ ነው። ከማንም አልተቀበለውም፤ ማንም ከእርሱ ሊወስድበትም አይችልም። ይህም ማለት ባሕርያ መለኮቱ ባሕርያ ትስብእቱን በተዋሕዶ አክብሮ፤ እንደ ሌላ የሚለወጥ እርሱም የተቀበለው የለም። ስለዚህ እርሱ እንደ መልከ ጼዴቅ በመሆኑ እንደ አዳን በማድ የተሾመ አይደለም፤ እርሱ ሰው እንደ ተቀባይ አይደለምና። ሁሉ በእርሱ ሆኑ። ዮሐ.1፥3 እንዲል።

«እንዲሁ ክርስቶስ ደግሞ ሊቀ ካህናት ሊሆን ራሱን አላከበረም። ነገር ግን፦ አንተ ልጄ ነህ እኔ ዛሬ ወልጄሃለሁ ያለው እርሱ ነው።» ዕብ.5፥5 ሲል የቃሉን በሥጋ መወለድ ሐዋርያው ተናግሯል። ይህም በእርሱ ሊቀ ብቻ ሳይሆን በአባቱም ሊቀ መሆኑን ለመናገር ነው።

ለ/ ዘላለማዊ ነው፦ ዘላለም የሚለው ቃል ለዓለሙና ለፈጣሪ ሲቀጸል አንድ ዓይነት ትርጉም የለውም። ለዓለም ሲሆን የመጨረሻው ዘንድ ፍጥረት በምድር ላይ እስከ ድረስ የሚል ትርጉም ይኖረዋል። ለምሳሌ ያህል «እግዚአብሔርም አለው በፊቴ የለመንኸውን ጸሎትህና ልመናህን ሰምቻለሁ፤ ለዘለዓለም ስሜ በዚያ ያድር ዘንድ ይህን የሠራኸውን ቤት ቀድሻለሁ፤ ዓይኖቼና ልቤም በዘመን ሁሉ በዚያ ይሆናሉ።» 1ኛነገ.9፥3 ሲል ለዘለዓለም ያለው እስከ ፊት ምጽአት ብቻ ነው። ከዚያ በኋላ «ድንጋይ በድንጋይ ላይ ሳይፈርስ አይቀርም» ማቴ.24፥2 እንደ ተባለ ቤተ መቅደሱ ብቻውን ሳይሆን ይህች ዓለም መሠረቶቿ ድኗን ግን ግንግጒን ይዞ ታልፋለች።

የመልከ ጼዴቅ ክህነትም ዘላለማዊነት እርሱ በሞተ ሥጋ እስኪለይ ድረስ ብቻ ነው። ዘላለም ለእግዚአብሔር ሲቀጸል ግን በዘመን የሚገደብ መነሻና መድረሻ ያለው አይደለም። ከዚህ የተነሣ የእርሱን ክህነት በዘመን የምንወስነው አይደለችም። በእርግጥ በእርሱ ክህነት ሰው የተጠቀመበት ጊዜ መነሻ አለው፤ ዓመተ ምሕረት እንዲሉ። የእርሱ ክህነት ዘላለማዊነቱ እርሱ ሞትና ሞት የሌለበት አምላክ ስለሆነ ነው። ሥጋ ሞት የምንለው እንኳን ነፍሱ ከሥጋው ተለየች ለማለት እንጂ መለኮትና ትስብእት ተለያዩ ለማለት አይደለም።

ስለዚህ ለክህነቱ መቋረጥ አያስፈልገውም፤ የባሕርይ

ክህነትም ከእርሱ በቀር ሌላው ሊያደርገው የሚያስለው የለምና። «እርሱም እንዲኖርና ሞት ስለ ከለከላቸው ካህናት የሆኑት ብዙ ናቸው፤ እርሱ ግን ለዘላለም የሚኖር ስለሆነ የማይለወጥ ክህነት አለው።» ዕብ.7፥24 ተብሎ ተጽፏልና።

ሐ/ <u>ሰማያዊ</u> ነው፦ የሌዋውያን ክህነት ፍጹም አይደለም፤ የመልከ ጼዴቅም ዘላለማዊ /በእንጻር/ እንጂ ፍጹም አልነበረም። ማንንም ወደ ፍጹም መመለስ አላስቻላቸውም፤ እርሱም ራሳቸውን ስለ ራሳቸው የመጀመሪያ ኃጢአት ተይዘዋልና። «እርሱ ራሱ ደግሞ ድካምን ስለሚለብስ» /ዕብ.7፥28፣ ዕብ.5፥2/ ተብሎ ተጽፏልና እርሱ ግን ኃጢአት የሌለበት ተብሏል። 1ኛዮሐ.3፥5። ከዚህ የተነሣ ክህነታቸው ፍጹም አይደለም። በመሆኑም ለዓት ለዓት ወደ ቤተ መቅደስ እየገቡ የሚሞቱ መሥዋዕት ማቅረብ ግድ ሆነ ባቸው። ዕብ.9፥6-7።

እርሱ ግን ክህነቱ ፍጹም መሥዋዕቱም ሕያው ስለሆነ ለዓት ለዓት መሥዋዕት ማቅረብ አላስፈለገውም። «እርሱም እንደነዚያ ሊቃነ ካህናት አስቀድሞ ስለ ራሱ ኃጢአት በኋላም ስለ ሕዝቡ ኃጢአት ዕለት ዕለት መሥዋዕትን ሊያቀርብ አያስፈልገውም፤ ራሱን ባቀረበ ጊዜ ይህን አንድ ጊዜ ፈጽሞ አድርጓልና።» /ዕብ.7፥26/ እንዲሁ አንድ ጊዜ ባቀረበው መሥዋዕት ለዘላለም እንደቀንን ሊኖር ይቻለዋልና። «እግዚአብሔር ሙላቱ ሁሉ በእርሱ እንዲኖር በእርሱም በኩል በመስቀሉ ደም ሰላም አድርጎ በምድር ወይም በሰማያት ያሉትን ሁሉ ለራሱ እንዲያስታርቅ ፈቅዷልና።» ቆላ.1፥19-20 እንዲል። ስለዚህ የጌታችን ክህነት ፍጹም ነውና ከሌሎቹ ሁሉ የተለየ ነው።

3.4.2. የጌታችን ክህነት በመልከ ጼዴቅ ክህነት ለምን ተመሰለ?

«የዓለም ሁሉ ሊቀ ካህናት ነው።» /ዕብ.10፥1/ እንደ ተባለ ለሰው ሩቁቅን በማቅረብ የሚሰረውን በግልጽ መግለጥ መሆኑን ማስረዳት የተለመደ ነው። ይሉቁንም እኛ የሰው ልጆች የማይመረመረውን ከባሕርዩ ሁሉ በላይ የሆነውን እግዚአብሔርን መረዳት የምንችለው በምሳሌ ነው፤ ለዚህም ሥጋ ቃል ኢየሱስ ክርስቶስ አስተምሮን ጊዜ በምሳሌ አስተምሮናል፤ በምሳሌ የተናገረውንም ተርጉሞልናል። ማቴ.13፥35።

ከዚህም አንጻር በብሉይ መልከ ጼዴቅ የሐዲስ ኪዳን አማናዊ ምሳሌው እንጂ ራሱ እንዳልሆነ እርግጠኛ መሆን ይገባል። ለጌታችን ምሳሌ ሆኖ የተሰጠው እርሱ ብቻ አይደለም። የናስ ለጌታችን ምሳሌ ሆኖ ተጠቅሷል። ማቴ.16፥4። ሙሴ በምድረ በዳ የሰቀለው እባብ /ዮሐ.3፥14/ መና ውኃን ያፈለቀበት ዓለት /1ቆሮ.10፥1/ እነዚህን የመሳሰሉ ሌሎች ምሳሌዎችም አሉት። እነዚህ ሁሉ ግን ጌታችን ከመሠራቱ ሥራዎች አንዳንድ ለማስረዳት ብቻ የሚቀርቡ እንጂ በማንኛውም ጌታችንን ሊሆኑ ከተመሰሉበት በቀር ነገር በሌላ የሚስተካከሉ እንደሆነ የታወቀ የተረዳ ነው። ስለዚህ የመልከ ጼዴቅ ምሳሌነትም ከላይ ከጠቀስናቸው ውስጥ የሚመደብና በአንጻሩ ምሳሌዎች መተንተን ሲገባ የማይደረሰውን የጌታን ክህነት ጎላ ለማስረዳት የተሻለ ስለሆነ ነው። ምሳሌነቱ እንዴት ነው?

- የመልከ ጼዴቅ አባትና እናት በዘመድ [illegible] አይታወቅም። በሌዋውያን መዝገብ አልተጻፈም፤ ጌታም በቀል ማሞ ሊደቅ እናት ለድኃውዊ ሊደቅ አባት የለውምና።

- መልከ ጼዴቅ በበጎ ዘመን ያስታሉት ነገር ጌታም ቅዱስ ሥጋውን ክቡር ደሙን ፍሬ አድርጎ ለመቀናል።

ማቴ.26፥27-29።

መልከ ጼዴቅ በዚህ ጊዜ ተገኘ በዚህ ጊዜም አለፈ አይባልም፤ ጌታም በዚህ ጊዜ ተገኘ በዚህ ጊዜም ያልፋል አይባልም። ዮሐ.7፥14፤ ዮሐ.12፥34። ለመንግሥቱ ፍጻሜ ለዘመኑም ልኬት የለበትም።

– መልከ ጼዴቅ ከቤተ ሌዊ ሳይወለድ ከነገደ ሌዊ ሆኖ ከሰዎች ግብር አደርጓል። ጌታም ከነገደ ሌዊ ሳይሆን ከነገደ ይሁዳ ተወልዶ ከሰዎች ግብር አደርጓል። ዕብ.5፥6፤ 6፥20፤ 7፥21።

– መልከ ጼዴቅ ክህነትን ከእግዚአብሔር እንደ ተቀበለው ሲታመንም በሌዋውያን ሥርዓት ግን አልተሾመም። ይልቁንም ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ሀብታችን የሚያድል እንጂ የሚቀበል ባለመሆኑ ሌላውን የሚቀባ እንጂ እርሱ በግንም የማይቀባ በመሆኑ ከሰዎች በሰው ሥርዓት ተቀብቶ ወይንም በእንብርት እድ ቢጀን በመሣሪ በንፍሐት መንፈስ ቅዱስ አልተቀበለትም፥ የባሕርይው ናትና። ይህ የመልከ ጼዴቅ ክህነት በሌዋዊ ሥርዓት አለመሆኑና ዘለዓለማዊ መሆኑ ለጌታችን የባሕርይ ክህነት የተባለ ትርጉም ስላለው ምሳሌ ለመሆን በቅቷል። የጌታችን ምሳሌ እንዲሆንም እርሱ ራሱ ያበቃው መሆኑን በወንጌል ገልጦታል። ዮሐ.8፥56።

3.4.3 ጌታችን ስለምን ሊቀ ካህናት ተባለ?

ከላይ በመልከ ጼዴቅ እንደተመለከትነው እሱን ደግሞ በራሱ ሊቀ ካህናት ተመስሏል። ለዚ ምን ? ለዚ ጌታችን ከሰት የመልከ ጼዴቅ ምሳሌነት ያስገለገለው ነገር አለ። ይኸውም እንደገለጸው ነው። ጌታችንም ሊቀ ካህናቱን ምሳሌ ያደረገው ከዚህ አንጻር ከሌላቸው አንጻር ነው። በዝርዝር እንመልከተው፦

ሀ. ሊቀ ካህናት ከሰው ተመርጦ ስለሰው ይሾማል

ሊቀ ካህናት ሁሉ ስለ ኃጢአት መባንና መሥዋዕትን ሊያቀርብ ከሰው ተመርጦ ለእግዚአብሔር በሆነው ነገር ሁሉ ስለ ሰው ይሾማልና። ዕብ.5፥1 እንዲል። ሊቀ ካህናት ሰው ነው፤ ከሰው ተመርጦ የሚሾመውም ለሰው እንጂ ለራሱ ክብር አይደለም። ዘጸ.28፥1፤ዘሌ.8፥1። ሊቀ ካህናቱም ሥርዓቱ ካለው እንዲሁ በእግዚአብሔር ዘንድ የታወቀ የተለየ ነው። «እንደ አሮን በእግዚአብሔር ከተጠራ በቀር ማንም ክብሩን ለራሱ የሚወስድ የለም»። ዕብ.5፥1፤ዘኁ.35፥2። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ፍጹም አምላክ ሲሆን ፍጹም ሰውም ነው። የአብርሃም ልጅ፥የዳዊት ልጅ ተብሏልና። ማቴ.1፥1። የድንግል ማርያምም የበኩር ልጅ ነውና። ማቴ.1፥25። ራሱም ራሱን «የሰው ልጅ ወልደ እጓለ እመሕያው» ብሎአል /ዮሐ.7፥27/ አያስ ጠርጴስ፤ መሳሕፍትም እንዲሁ። ዮሐ.5፥28።

የሊቀ ካህናት ሹመቱ ስለ ሰው ነው፤ የሚያቀርበው መሥዋዕት ቁም ሆነ የሚሰዋው እንስሳት ሰውን ከኃጢአት ለማንጻት፣ ከእግዚአብሔር በረከትን እንዲያገኝ ለማድረግ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ «ስለ ሰው ይሾማልና» ያለው ለዚህ ነው። ዕብ.8፥6። ጌታችንም ሰው የሆነውና ከሰዎች ግብር ያደረገው ስለ ሰው ነው። የሰውን ኃጢአት ለማንጻት ሰው የሆነ። «በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪ ሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወድዶአልና። ዓለም በልጁ እንዲድን ነው እንጂ በዓለም እንዲፈርድ እግዚአብሔር አልላከውምና»። ዮሐ.3፥16-17። «ኃጢአተኞችን ሊያድን ክርስቶስ ኢየሱስ ወደ ዓለም መጣ የሚለው ቃል የታመነ ሁሉም እንዲቀበሉት የተገባ ነው»። 1ጢሞ.1፥15 እንዳለ። ስለዚህ ጌታችን ሰው ሆኖ ሰውን ሊያድን ስለ ሰው መሥዋዕትን ሊያቀርብ መጥቶአልና ሊቀ ካህናት መባል

ተገባው።

ለ/ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን መግባት የሚችለው ሊቀ ካህናት ብቻ ነው

ከመጀመሪያው ሊቀ ካህናት ከአሮን ጀምሮ በብሉይ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን ለመግባት እርሱ እንጂ ሌሎቹ አልተፈቀደላቸውም። ይኸውም «እግዚአብሔር ሙሴን አለው። እኔ በሥርዓቱ መክደኛ ላይ በደመና ውስጥ እታያለሁና እንዳይሞት በመጋረጃው ውስጥ በታቦቱ ላይ ወዳለው ወደ ሥርዓቱ መክደኛ ወደ ተቀደሰው ሥፍራ ሁልጊዜ እንዳይገባ ለወንድምህ ለአሮን ንገረው።» ዘሌ.16፥2 በማለቱ ታውቋል። ይህም የዘለዓለም ሥርዓት ይሆንላችሁ ዘንድ ታዝዟል። ዘሌ.16፥29።

ይሁንና ቅዱስ ጳውሎስ «ካህናት አገልግሎታቸውን እየፈጸሙ ዘወትር በፊተኛይቱ ድንኳን ይገቡባታል፤ በሁለተኛው ግን ሊቀ ካህናት ብቻውን በዓመት አንድ ጊዜ ይገባባታል።» /ዕብ.9፥7/ በማለት በሚያሻማ መንገድ አስቀምጦልናል። ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስም የገባት ቅድስተ ቅዱሳን በሰው ያልተተከለች በሊቃደ እግዚአብሔር የሆነች ከእርሷም በፊት ከእርሷም በኋላ ማንም ያልገባባት የማይገባባት ናት። ሊቀ ካህናት በዓመት አንድ ጊዜ ይገባል፤ እርሱ ግን አንድ ጊዜ ብቻ ገባ፤ ለዘለዓለም መሥዋዕቱ ሕያው ሆኖ ይኖራል።

እነዚያ በየዓመቱ የሚገቡት ግን ስለሆኑ መሥዋዕታቸውም ሙት ነውና ሌላ አዲስ የሚፈልጉ ነበሩ። «ነገር ግን ክርስቶስ ይመጣ ዘንድ ላለው መልካም ነገር ሊቀ ካህናት ሆኖ፥ በምትበልጠውና በምትሻለው በእጆችም ባልተሠራች ማለት ከዚህ ፍጥረት ባልሆነች ድንኳን፥ የዘላለምን ቤዛነት አግኝቶ አንድ ጊዜ ፈጽሞ ወደ ቅድስት በገዛ ደሙ ገባ እንጂ በፍየሎችና በጥጆች ደም አይደለም።» ተብሎ

ተገልጿል። ዕብ.9፥11-12።

ጌታችን የገባት ድንኳን የተለየችው «መስቀል» ናት። ድንኳን ያላት የዘለዓለም መሥዋዕት የሆነው የጌታ ቅዱስ ሥጋ የተቀረበው ክቡር ደሙም የፈሰሰው በመስቀል ላይ ስለሆነ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ ወደዚች ድንኳን «አንድ ጊዜ ፈጽሞ በገዛ ደሙ ወደ ቅድስት ገባ» በማለት ራሱን መሥዋዕት አድርጎ የመግባት መስቀል መሆን በግልጽ አስረድቷል።

ጌታችን መሥዋዕቱን ያቀረበው ሌላ ቦታ ላይ ነው ማለት የሚያስችል እሱ ፍጥረት የለም። በሰው ያልተተከለች ያለችትም ምሥጢር አይደለ መስቀሉን ጌታን ለመግለጥ የበቃሉት እንጂ መሥዋዕት እግዚአብሔር ይቀርብበት ብቻው ስለሆነ ነው። «ለዚህ ፍጥረት ባልሆነች» ማለቱም በመስቀል ላይ ራሱን መሥዋዕት ሊያደርግ የሚችል ሰው የለም፤ ቢኖርም እንኳ ሌላውን ቀርቶ ራሱንም ማዳን አይቻለውምና፤ ለፍጥረት ባልሆነች ብሏታል።

ጌታም ይህን ነገር በወንጌል ገልጿል። የዘብዴዎስ ልጆች ያዕቆብና ዮሐንስ እናት በመንግሥትህ ጊዜ አንዱን በቀኝህ አንዱ በግራህ ይቀመጡልኝ ብላ ለመነች። ጌታም መንግሥቱና መከራው ድንጋይ መስቀል እንደሆነ ሲገልጽላት «የምትለምኑትን አታውቁም። እኔ ልጠጣው ያለውን ጽዋ ልትጠጡ ትችላላችሁን? አሉ። እንችላለን አሉት። እርሱም፦ ጽዋዬንስ ትጠጣላችሁ፤ በቀኜና በግራዬ መቀመጥ ግን ከአብ ዘንድ ለተዘጋጀላቸው ነው እንጂ እኔ የምሰጥ አይደለሁም።» /ማቴ.20፥20-24/ በማለት መንግሥቱ የተባለ ሞቱ እንደሆነ ገልጿል። ምክንያቱም ሰይጣንን ድል ነሥቶበታል፤ ነፍሳትን ማርኮበታል፤ መንግሥቱም ደንጋኖች መስቀሉ ስለ ገዛ ቀኝና ግራ ለሽፍቶቹ መሆኑን ገልጦ አስተምሮናል።

ይህንም አስቀድሞ በዚያ በዳዊት አስነግሮታል:: «ወደ ማደሪያዎቹ እንገባለን፤ እግሮቹ በሚቆሙበት ሥፍራ እንሰግዳለን::» መዝ.131፥7 በማለት መቅደሱ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱን ሕያው መሥዋዕት አድርጎ ሊያቀርብ የመግባቱና እግሮቹ የቆሙበት ከተፈጸተ ልዩ ናት ከምትባለው ቅድስተ ቅዱሳን የሚበልጥ መሆኑን አስረግጦ ተናግሮአልና:: መቅደሱ የእግዚአብሔር ልጅ መቅደስ መሆኑ በምድራዊ ዘመን ላይ ይብራራልና በዚያ ይመለከቱ::

በዚህ ርዕስ ግን ጌታ ወደዚህ ወደ ተለየች መቅደስ /መቅደሱ/ እርሱ ብቻ አንድ ጊዜ ገብቶአልና ሊቀ ካህናት ይባላል:: ይሔውም እርሱ በገባበት የገባው ወደ ራሱም የሚገባ የለምና ልዩ ሊቀ ካህናት መሆኑን ይገልጻል:: «እንግዲህ ሕዝቡ በሌዊ ክህነት የተመሠረተ ሕግ ተቀብለውበት በዚያ ክህነት ፍጹምነት የተገኘ ቢሆን፥ እንደ አሮን ሹመት የማይቆጠር፥ እንደ መልከ ጼዴቅ ሹመት ግን የሆነ ሌላ ካህን ሊነሣ ወደፊት ስለምን ያስፈልጋል?» ዕብ.7፥11:: «ቅዱስና ያለ ተንኰል ነውርም የሌለበት ከኃጢአተኞችም የተለየ ከሰማያትም ከፍ ከፍ ያለ እንደዚህ ያለ ሊቀ ካህናት ይገባን ነበር::» ዕብ. 7፥26 ተብሎ የተጻፈው ለዚሁ ነው::

ሐ/ ሊቀ ካህናት ሁሉ መባንና መሥዋዕትን ሊያቀርብ ይሾማልና፤ ዕብ.8፥3

የሊቀ ካህናት ዋናው አገልግሎት መባንና መሥዋዕትን ማቅረብ ነው:: ይሔውም በዓመት አንድ ጊዜ በቅድስተ ቅዱሳን የሚቀርበው መሥዋዕት የግድ ሊቀ ካህናት ይፈልጋል:: ጌታችንም የዓለምን ኃጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ የተባለበት /ዮሐ.1፥29/ ራሱን መሥዋዕት አድርጎ ያቀረበ ብቸኛ ሊቀ ካህን ነው:: ራሱ መሥዋዕት በመሆኑም ሌላ የሚያቀርበው መሥዋዕት

አላስፈለገውም፣ ሁሉንም አንድ ጊዜ መሆን ይቻለዋልና:: «... የዘላለምን ቤዛነት አግኝቶ አንድ ጊዜ ፈጽሞ ወደ ቅድስት በገዛ ደሙ ገባ እንጂ በፍየሎችና በጥጆች ደም አይደለም::» ዕብ.9፥12:: «እርሱ ግን ስለ ኃጢአት አንድን መሥዋዕት ለዘለዓለም አቅርቦ በእግዚአብሔር ቀኝ ተቀመጠ::» ዕብ.10፥12:: እንዲል:::

ስለዚህ እንደብቻው የዘለዓለምን ዓለምን ኃጢአት ማስተሥረይ የሚያስችለውን አምላካዊ መሥዋዕት ራሱን ስለሱ ለራሱ ያቀረበውን ነውና ሊቀ ካህን መባሉ ተገባው:: «አሁን ግን በዓለም ፍጻሜ ራሱን በመሥዋዕት ኃጢአትን ሊሽር አንድ ጊዜ ተገልጧል::» የተባለው ለዚሁ ነው:: ዕብ.9፥26::

በአጭር ቃል ጌታችን ሊቀ ካህናት ሊባል የተገባው ፍጹም ሰው መሆኑን ለማስረዳት በአምላካዊ ክብሩ ሰው በማይገባበት ቅድስተ ቅዱሳን /መቅደሱ/ አንድ ጊዜ ብቻ ስለ ገባ፣ በእርሷም አምላካዊውን መሥዋዕቱን /ራሱን/ ስለቀረበና ኃጢአተ ዓለምን ስለሻረ ነው እንጂ ሌሎች ካህናት ከእርሱ በኋላ አያስፈልጉም ለማለት አይደለም:: ለመሆኑ የጌታችን ክህነት የብሉይ ኪዳን ካህናትና የሐዲስ ኪዳን ካህናት አስፈላጊነታቸው አንድ ዓይነትና እኩል ነውን? የጌታችንስ ሊቀ ካህናት መባል የሌሎቹን ያስቀራልን? እርሱ የሰጠውን አገልግሎት ሌሎቹ መስጠት ይችላሉን? በሚከተሉት ርእሶች በመጠኑ እንመለከታለን::

3.4.4 የጌታችን ሊቀ ካህናትነት ፍጹም ልዩ ነው

የእርሱ ሊቀ ካህናት ሊቅነቱ በኩረትና በሕዝብ ላይ እንጂ ዋንተ አላቸውን የማስተሥረይ እንዳለበት ከሰማ ጊሊያቸኛ እልል ያለበት /ምሉእ ያለፈ/ እንደ ሆነ ቀድሞ ብለን ተመልክተናል:: ይህም ማለት የጌታችን ክህነት አስፈላጊነት የዘላለምና የዓለሙን ደም ለማቅረብ አለመሆኑ፣ ለአንዴ ያስተሰረየውን ኃጢአት ዓለምን

ለማስተሥረይ እንጂ:: ይህ የሐዲስ ኪዳን መሥዋዕትም ፍጹምና ሕያው የሆነ የወልደ እግዚአብሔር ቅዱስ ሥጋውና ክቡር ደሙ ስለሆነ ከዚ ህም በኋላ የበግና የፍየል ደም ማቅረብ ቀርቶአልና::

ይህ የብሉይ ኪዳን መሥዋዕት ሲቀር የብሉይ ኪዳን ክህነትም ቀርቷል:: ኪዳኑ አዲስ ሲሆን ካህናቱም አዲስ መሆን ይገባቸዋልና፤ ራሱ ጌታችንም አዲሱን የወይን ጠጅ በአሮጌ አቁማዳ የሚያስቀምጥ የለም:: አሮጌውን ልብሱም በአዲስ እራፊ የሚጣፍ የለም። እንዳለ አዲሱን ፍጹሙንና ሕያውን መሥዋዕት ፍጹም ባልሆነ ክህነት ሊያቀርቡት ሊመቹትም አይገባምና:: የዚህ መንፈሳዊ ግን የጌታችን ክህነት ነው:: የእርሱ ግን ፍጹም ልዩ ነው:: ከብሉያቱ ጋር ምን ልዩነት እንዳለው ቀደም ብለን ለያንዳንዳቸውን ተመልክተናል:: የሐዲስ ኪዳን ክህነትንም ወደፊት እንመለከታለን::

1.ጌታችን የክህነት አገልግሎት የፈጸመበት ቅድስተ ቅዱሳን መቅደሱ፥ ናት፤ ከጌታችን በፊትም ከእርሱ በኋላም በመቅደሱ ላይ መሥዋዕትን ያቀረበ የለም::

2.የብሉይ ኪዳን ካህናት መሥዋዕተ አንበሳን የሐዲስ ኪዳን ካህናትም የጌታችንን ሥጋና ደም ያቀርቡ እንጂ ራሳቸውን መሥዋዕት አድርገው እንዲያ ሊያቀርቡ ለንጊን የሌላውን የራሳቸውንም ኃጢአት ማስተሥረይ አይችሉም፤ ጌታችን ግን ራሱ ካህን፤ ራሱ መሥዋዕት፤ ራሱ መሥዋዕት ተቀባይ ሆኖ ኃጢአተ ዓለምን አስተርዩአል::

3.የሌሎቹ ክህነት በየራሳቸው አይደለም:: ከእግዚአብሔር በጸጋ የተቀበሉት ነው፤ የእርሱ ግን የባሕርይው ነው፤ ከማንም አልተቀበለውም፤ ማንም አይወስደበትም::

4.ሌሎች በሞት በተለያዩ ምክንያት መሠረት አገልግሎት መፈጸም ይሳናቸዋል፤ እርሱ ግን አንድ ጊዜ በፈጸመው አገልግሎት ወደፊት የሚመጡትን ብቻ ሳይሆን እርሱ ከመገለጡ

በፊት ለነበሩትና በሕይወት ሥጋ ያልነበሩትን ሁሉ ከኃጢአታቸው አንጽቶ ወደ ርስታቸው ሊመልስ ተችሎታል::

እንዲሁም የመሰሉትን ለንመለከት የጌታችንን ክህነት ከሌላው ክህነት ጋር ማመሳሰልና ማቀራረብ የማይገባ መሆኑን እንመለከታለን:: ለምሳሌ በሐዲስ ኪዳን የሥጋዌ ደረጃ ከሊቀና እስከ ዲቁና ድረስ ነው:: ይሆን የሐዲስ ኪዳን ትልቁ የክህነት ማዕረግ /ሊቀ ጳጳሳት/ ከጌታችን ክህነት ጋር ይስተካከል ያገባል በሚል የሚወዳደር አይደለም:: የጌታችንን ሊቀ ካህናትነት የሚመስለው የለምና::

3.4.5 በውኑ ሌሎች ካህናት አያስፈልጉንምን?

«ጌታችን ሊቀ ካህናት ስለሆነ ሌላ ካህን አያስፈልገንም» የሚለው አንዳንድ ሰዎች የሚያነሡት ንግግር ስለሱ የእግዚአብሔር ሥራ በቀጥታ የሚቃወም ነው:: ለምን ቢሉ? ጌታችን ካህን ብቻ አይደለምና፤

ጌታችን የዓለም ብርሃን ነው:: ስለዚህ ሌላ ብርሃን ሰው አያስፈልገንምን?

ጌታችን ሕይወት ነው፤ ስለዚህ ለሕይወት ሥጋ የሚጠቅሙ ሁሉ ከእርሱ ጀምሮ አያስፈልጉንም??

ጌታችን መድኃኒት ነው፤ ስለዚህ ምንም ዓይነት መድኃኒት ሥጋ አያስፈልገንም??

ጌታችን እውነት ነው፤ ስለዚህ እውነት የሆነ ሌላ ነገር ለእኛ አያስፈልገንምን??

ጌታችን መንገድ ነው፤ ስለዚህ መንገድ አያስፈልገንምን??

ጌታችን የሕይወት ውኃ ነው፤ ስለዚህ ውኃ አያስፈልገንምን??

ጌታችን ንጉሥ ነው፤ ንጉሥ አያስፈልገንምን??

ጌታችን አምላካዊ እረኛ ነው፤ ስለዚህ አምላካዊ እረኛ

[illegible]

3.5 ክህነተ ሐዋርያት /የሐዲስ ኪዳን ክህነት/

[illegible]

3.5.1 ክህነት ምን ዓይነት ነው

[illegible]

[illegible]

1. ቅዱስ ጴጥሮስ ከነገደ ስምዖን /በእናቱ ወገን/
2. ቅዱስ እንድርያስ ከነገደ ሮቤል /በአባቱ ወገን/
3. ቅዱስ ያዕቆብ ከነገደ ሌዊ /በአባቱ ወገን/
4. ቅዱስ ዮሐንስ ከነገደ ይሁዳ /በእናቱ ወገን/
5. ቅዱስ ፊልጶስ ከነገደ ዛብሎን
6. ቅዱስ በርተሎሜዎስ ከነገደ ንፍታሌም
7. ቅዱስ ማቴዎስ ከነገደ ይሳኮር
8. ቅዱስ ቶማስ ከነገደ አሴር
9. ቅዱስ ያዕቆብ ወልደ እልፍዮስ ከነገደ ጋድ
10. ቅዱስ ታዴዎስ ከነገደ ዮሴፍ
11. ቅዱስ ስምዖን ቀነናዊ ከነገደ ብንያም
12. የአስቆሮቱ ይሁዳ ከነገደ ዳን ናቸው።

[illegible]

ለ/ ፍጹምና ምሉዕ ነው

[illegible]

[illegible]

ሐ/ ዘለዓለማዊ ነው፦ [illegible]

ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ። ማቴ.28፥20 በማለት አበረታ ቶአቸዋል።

የብሉይ ወራሽ ሐዲስ/የአዲስ ኪዳን ወራሽ ወንጌል እንደሆነ ሁሉ የብሉይ ክህነትም የሐዲስ ኪዳን ወራሽ በለዛር ጊዜያዊ /መቆያ/ ሲሆን የሐዲስ ክህነት ግን የዚያ ፍጻሜ ነውና ዘላለማዊ ክህነት ተብሏል። እንደውም ነገር ዘላለማዊ የሚያሰኘው ቅሉ ወራሽ የሌለው ሲሆን ነው። የጌታችንም ክህነት የሚሻር ነውና ማንም ሊወርሰው አይችልም። እግዚአብሔር በመ ሲባልም እንደ ባሰቢያ ከዘው እንሎቶ የሚሰጥና የራሱም የማይትረፈበት ከዚህ የተነገ የሐዲስ ኪዳን ነው። ክህነት ወራሽ የሌትምና ዘላለማዊ ክህነት ትባላለች።

መ/ ልዩ አገልግሎት ነው

አንዳንድ ሰዎች «ክህነት ሰው የሚመረጥበት ልዩ አገልግሎት አይደለም። ሁላችንም ካህናት ነን» ይላሉ። ለማስረጃም «በኢየሱስ ክርስቶስ ለእግዚአብሔር ደስ የሚያሰኝ መንፈሳዊ መሥዋዕትን ያቀርቡ ዘንድ ቅዱሳን ካህናት እንድትሆኑ መንፈሳዊ ቤት ለመሆን ተሠሩ።» 1ጴጥ.2፥5።

«ለወደደን ከኃጢአታችንም በደሙ ላጠበን፣መንግሥትም ለአምላኩና ለአባቱም ካህናት እንድንሆን ላደረገ ክብርም እስከ ዘላለም ድረስ ክብርና ኃይል ይሁን አሜን።» ራእ.1፥6 የሚሉትን ጥቅሶች በአስረጅነት ያቀርባሉ። ይህ ግን የእግዚአብሔርን ሊያ መቃወም ነው። ለሰው ሁሉ ያለ አድሎ ከእግዚአብሔር የሚሰጡ ነገሮች ሉሉ እንዲሁም፡-

1ኛ መዳንት ነው ፡- እግዚአብሔር በመንበቱ የፈጠረውን ፍጡር ሁሉ ይመግባል። እንስሳት፣ አራዊት፣ ሰማይ፣ ምድር፣ ሰው፣ መላእክት አይደሉም፣ ለሁሉም በጊዜው ምግባቸውን ይሰጣቸዋል። ከዘውም አማኒ፣ከሃዲ፣ጻድቅና ኃጥእ የሚል ተለይቶ አያደርገውም።

2ኛ/ የማዳን ሥራው ፡ ይህም አምነው ለመጡ ሁሉ የሚሰጥ ነው። ቅዱስ ጳውሎስ እንደ ተናገረ ለግሪክ፣ ለአይሁድም፣ ለሮም ለኢትዮጵያ የሚሆን የሆነትም።

3ኛ/ ነጻ ፈቃድ፡ ሰው ከእግዚአብሔር የተሰጠው ትልቁ ሀብት አእምሮ (ሰውነትን) ደጉንና ክፉውን ለይቶ የሚያውቅ ሀብት ነው። በዚህ መሠረት ሰው አምኖ በመቀ ፈቃዱ ነው እንጂ ተገድዶ አያደርጋቸውም። ይህን የመሰሉ ነገሮች ያለ አድሎ ተሰጥተውናል። ከዚሁ በኋላ ግን በአንድ መንፈስ የተለያየ ጸጋ ይሰጣል፤ ይኸውም ለማገልገል ያደርጋል ለማነጽ ነው። «ጸጋም ስጦታ ልዩ ልዩ ነው፤ መንፈስ ግን አንድ ነው። አገልግሎትም ልዩ ልዩ ነው፤ ጌታም አንድ ነው። አሠራርም ልዩ ልዩ ነው፤በሁሉ የሚያደርግ እግዚአብሔር ግን አንድ ነው።» 1ቆሮ.12፥4 ይላልና።

ስለዚህ ከአገልግሎት ወገን የሆነውን ክህነትን ለሁሉም እንደ ወረደው መና ለሁሉም ነው ማለት «አገልግሎትን መንፈስ» ነው፤ ማለት ይህንንና ፍጹም ሐሰት ነው። እነዚህን መሠረት አድርገው ሁላችንም ካህናት ነን ካሉ በሉቃ.3፥10 ላይ «የክርስቶስ ካህናት ብቻ ሳሆኑ መንግሥትም ነኝ» ይላሉና መንግሥት አያስፈልገንም ሊሉ ነው። ይህ ግን የሆነ አሳብ ይዘንባቸዋልና እውነቱን መመርመር ያስፈልጋል።

በእራት ለዚህ ለተለየ አገልግሎት እግዚአብሔር ለሊቀ ነቢያት ሙሴ፣ አሮንንና ልጆቹን አቅርብልኝ አለው። ሌላ እንኳ ሊቀርብ ይገደል ነፍ ያለው። ይህን እንጂ ሕዝቡን ደግሞ «እሰቸው ቃሉን በሕዝቡት ብትሰሙ ኪዳኔንም ብትጠብቁ፣ ምድር ሁሉ የእኔ ናትና ከአሕዛብ ሁሉ የተመረጠ ርስት ትሆኑልኛላችሁ። እናንተም የካህናት መንግሥት የተቀደሰም ሕዝብ ትሆኑልኛላችሁ። ለእስራኤል ልጆች የምትነግራቸው ቃል ይህ ነው።» ብሏቸዋል። ዘጸ. 19፥5-6። ሕ

ዝብን የካህናት መንግሥት ማለቱ ግን የሐዋርያትን ክህነት የሚያስቀር አይደለም። ጌታችንም በብሉይም በሐዲስም «የተቀደሰ ካህናት ትሆኑልኛላችሁ» ማለቱ በመንግሥት ከተገለጠ በኋላ ሁላችንም እንደ መላእክት እያመሰገንን የምንኖር መሆናችንን ለሚያም የተዘጋ ጀን እንድንሆን ለመግለጽ ነው። «በትንሣኤ እንደ እግዚአብሔር መላእክት በሰማይ ይኖራሉ እንጂ አያገቡም አይጋቡምም።» ማቴ.22፥30 እንዳለ።

አገልግሎቱ ልዩ መሆኑን ጌታችን በትምህርት በተግባርም ገልጦታል። በተግባር ጌታችን ወደ ተራራ ወጥቶ ሲጸልይ ካደረ በኋላ በሲመት ጀምሮ ሐዋርያትን መምረጥና መሾሙት ጀመረ። ይኸውም ይታወቅ ዘንድ የሚከተለው ከአምስት ገበያ ሕዝብ ወዲ ሆና ሳለ እሎቱ ሁለቱን እንደ ሕዝብ አያስገለሉቸውም ነበር። ከሞተበት አምቆ ካደረበት እያደሩ ትምህርትና ተአምራት ሳይለለቸው እንዲያዩ አደረጋቸው እንጂ። እነርሱ ሊደቱ በሆኑ ጊዜ እንዲያ «ሐዋርያ ትወዳላችሁን?» በሚል ጥያቄያዊ ተግሣጽ እንዲጸኑ አድርጓቸዋል። ዮሐ.6፥69።

በትምህርት ደግሞ «እኔ መረጥኋችሁ እንጂ እናንተ አልመረጣችሁኝም። ...ሐዋርያት ሊያፈሩ ፍሬአችሁም ሊኖር ሾምኋችሁ።» ዮሐ.15፥16/ ብሏቸዋል። የመረጣቸው ደቀመዛሙርት መሆኑን መናገሩ አገልግሎቱ ልዩ መሆኑን ያስገነዝበናል። ወደ አገልግሎትም ሊያሠማራቸው ሥልጣን እንደ ሰጣቸው በማቴ. 12፥1-15 ላይ ይገልጻል። ከትንሣኤው በኋላም «እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ከእናንተ ጋር ነኝ» /ማቴ.28፥20/ ማለቱ ሥልጣኑ በአንድነት እና የሚተላለፍ የቀለ መሆኑን የሚያመለክት እንጂ የሐዋርያትን አለመሞት አያመለክትም።

ከማርቆስ በፊት በአንፅሮተ እድ እስከ ፓትርያርክነት ያለውን ሥልጣን ሾማቸው በተነገ በነሞላቸው በሁሉ በሉሥረቸው ቀንም መንፈስ ቅዱስን ልኮ በአእምሮ እንዲታደሱ በመቀተት እንዲ

ትሰምሩ፣ብዙ ቋንቋ እንዲናገሩ ምሥጢራትንም እንዲተረጉሙ አስቻላቸው ፡ ይህም አገልግሎቱ ልዩ በመሆኑ ነው። ሐዋ.24፥31፤ሐዋ.2፥1-46።

ልዩ መሆኑ በሐዋርያትም አገልግሎት ጊዜ ተረጋግጧል። ለምሳሌ ያህል በይሁዳ ምትክ በዕጣትና በዛም በዕጣም ሌላ ሰው መመረጡ የዚህ አስረጂ ነው። ሐዋ.1፥22-26። ሰባቱ ዲያቆናትም በምርጫ፣በእጅትና በአንብሮተ እድ መሾማቸው ይህን የሚያመለክት ነው። ሐዋ.6፥3-6። ከዚህም በኋላ በሲሞት በመሾሬዎ ቅዱስ ተግባር ይገኛል።ሐዋ.14፥23፤ቲቶ1፥5፤1ጢሞ.4፥14፤ሐዋ.20፥28።

3.5.2 ሥርዓተ ክህነትና አገልግሎት

የሐዲስ ኪዳን ካህናት ሥርዓተ ሢመታቸውና ለክህነቱ የሚያበቃቸው እንዲሁም አገልግሎታቸው በቤተ ክርስቲያናችን በሰፊው የታወቁና የተረጋ የተደረጉትም ነው። ስለቱ ምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያን የጸቀ ሁሉ የጸቀትና በሌሎችም መጻሕፍት በሰፊው የተገለጹ ስለሆነ እያንዳንዱን በዝርዝር ለንመለከተው አንችልም። ሁለት ነገር ሃይማኖታቸውን ጠንቅቀው ያወቁና የተረጋ ግባሮቻቸውም የሚያምላቸው፣ አሊስ እማኝ ያለሆኑ፣ በገዘሉና በድንግልና የሚኖሩ ወይም ጋብቻቸውን ያልደገሙ፣መሴ አስለትና የጤንነት መጎድስ ያላቸው፣ ግብር ገዥ፣ አብዛኛው የወደን ጠጅ የማይጠጡ፣ ሠርቶቹ፣ ትዕግሥተኞች፣ ሁለት ቃል የማይናገሩ፣ በዚህ ሁሉ ተፈትነው ነውር ነቀፋ የሌለባቸው ሊሆኑ ይገባል። 1ጢሞ.3፥8-13፤ ቲቶ መጋ.1፥3,7።

ከዚህ በኋላ ብሉያትና ሐዲሳትን ሊያስተ ልስላሉ ወንጌላት ጠንቅቀው ሊያውቁና ለመጋዎቻው ከስ በቤት ሊሆን ወደሚቀጥለው መዓርግ ይሸጋገራሉ። ሥርዓቱ ግን በፊና ጥልቅ ደረጃውም ብዙ ስለሆነ በዚህ እንፈጽመዋለን። አገልግሎታቸውም ከማስተማርና ከማጥመቅ በኋላ ምሥጢራትን መፈጸም ስለሆነ ሰባቱን ምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያን በንመለከት አገልግሎታቸውን የበለጠ እንረዳለን። ስለዚህ የሥርዓተ ቤተ ክርስቲያናችንንና የምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያን መጻሕፍትን ሸመልከት ያሻል።